

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΟΥ

για την Δ' δημοτικού

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΑΘΗΝΑ

Με απόφαση της ελληνικής κυβερνήσεως τα διδακτικά βιβλία του Δημοτικού, του Γυμνασίου και του Λυκείου τυπώνονται από τον Οργανισμό Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων και διανέμονται δωρεάν.

Η ΓΛΩΣΣΑ ΜΟΥ

για την Δ' δημοτικού

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

1/A Όνομα:

1. Ακούω και γράφω:

2. Συμπληρώνω τις προτάσεις με τα ουσιαστικά ή τα ρήματα του κειμένου:

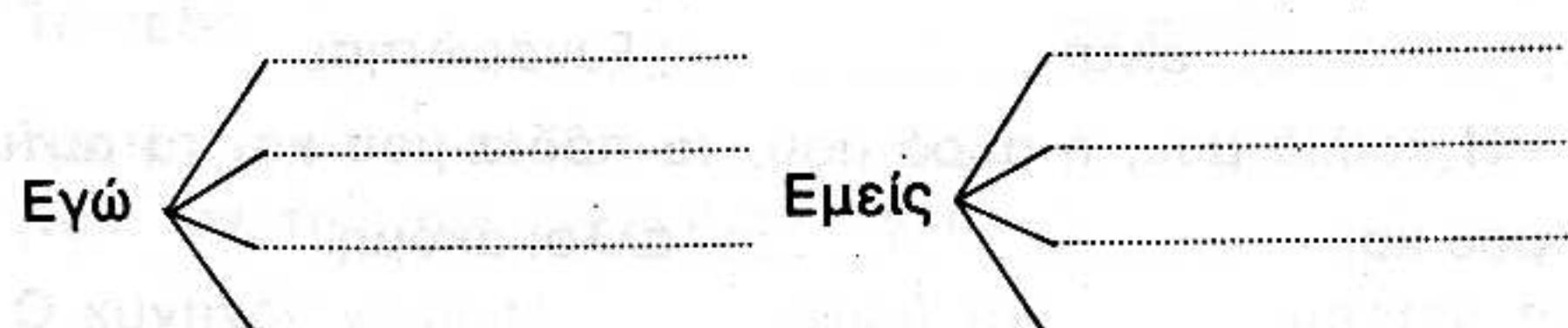
(κατέβηκαν, άραξε, ακούστηκε, ο Ἰβυκός, Οι ληστές, οι θεατές)

Το καράβι έλεγαν.

Οι ταξιδιώτες κατέθηκε

3. Γράφω τα ρήματα με τις καταλήξεις -ομαι ή -ουμε, για να σχηματίσω παράπονα κατά τη συζήτηση:

ματιού προτάσεις με το έγω και
(πλέον σπουδών ρεόντων βοίσκων)

4. Όσες προτάσεις είναι στον ενικό τις μεταφέρω στον πληθυντικό και αντίστροφα:

Ενικός αριθμός

Ο θεατής παρακολουθεί.

Πληθυντικός αριθμός

Οι Έλληνες πολεμούν.

Η χορδή πάλλεται.

Οι νίκες κερδήθηκαν.

Το κοπάδι φτερούγισε.

Τ' αρνάκια βελάζουν.

5. Βάζω παύλα, ερωτηματικό ή τελεία όπου πρέπει:

Να χτυπήσω εγώ

Όχι, να κάνεις ό,τι σου λέω

Ναι, ό,τι πεις εσύ θα κάμω

Χάθηκε ο Ίβυκος

Όχι, δε χάθηκε Ο Ίβυκος δε χάθηκε

6. Συμπληρώνω τις προτάσεις με τα άρθρα που ταιριάζουν:

(οι, η, το, ένας, μια, ένα)

— κοπάδι γερανοί, είπε ληστής.

— δουλειά θα γίνει προσεκτικά, ακούστηκε φωνή.

— χρυσό στεφάνι να πάρουμε, είπαν ληστές.

7. Συμπληρώνω τις προτάσεις με τις αντωνυμίες που ταιριάζουν και με τις καταλήξεις που λείπουν:

(ποιοι, μερικοί, αυτοί, εκείνη, ποιοι, εσύ, κάποιοι)

— θα είναι στο γάμο σου, κυρα-Μαριώ μου; ρώτησε ο κότσυφας την αλεπού.

— φίλ μου, απάντησε

— είναι ; ξαναρώτησε.

— Η κοιλιά μου, η ουρά μου, τα πόδια μου και τα αυτιά μου και άλλοι ακόμη.

1/Β. Όνομα:

1. Ακούω και γράφω:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Ρωτώ:

ποιος; και απαντώ με ουσιαστικό του κειμένου:

ράγισε τη σιωπή.

σήκωσε το όπλο του.

τι; και απαντώ με ουσιαστικό του κειμένου:

Το σκυλί είχε βρει

Ο πατέρας κούνησε

τι έκανε; και απαντώ με ρήμα του κειμένου:

Ο κυνηγός τη νερόκοτα.

Το νερό το παιδί.

3. Συμπληρώνω με τα άρθρα που λείπουν:

(το ή τον, τη ή την, ένα ή έναν, της ή τις)

Ο κυνηγός φόρεσε στολή του, μπότες του

και πέτσινη ζώνη του. Πήρε σάκο, το όπλο του και μαζί μ' ξάδερφό του κι φίλο του, πέρασαν κάμπο με το εκκλησάκι Αγια-Μαύρας κι έφτασαν στη λίμνη με αγριόπαπιες.

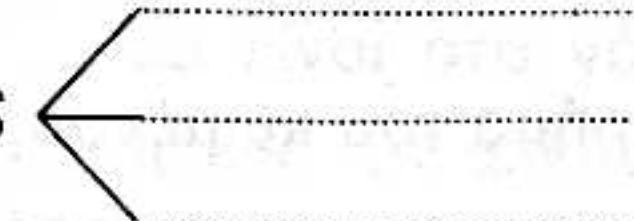
4. Συμπληρώνω με τις:

- Αόριστες αντωνυμίες: κάτι, μερικά, κάποιος, κανένας νεροπούλια πέταξαν ψηλά. κρότος ακούστηκε και στη συνέχεια έπεσε στο νερό. δεν είδε το νεκρό πουλί.
- Δεικτικές αντωνυμίες: εκείνος, τούτα, αυτό είναι άδικο, είπε το παιδί που είχε πάει εκεί με τον πατέρα του. όργωνε.
 - Τι σημαίνουν τα λόγια
 - Πατέρα, λέω ότι είναι άδικο αυτό. τι γνώμη έχεις;
- Προσωπικές αντωνυμίες: εσύ, εγώ, εμείς, τον οι άλλοι μπορούμε να υπερασπιστούμε.

5. Συμπληρώνω με τα ρήματα που ταιριάζουν:

(πληγώνω, σηκώνω, πυροβολώ, χάνομαι, απομακρύνομαι, έρχομαι)

Ο κυνηγός

το όπλο του.

το νεροπούλι.

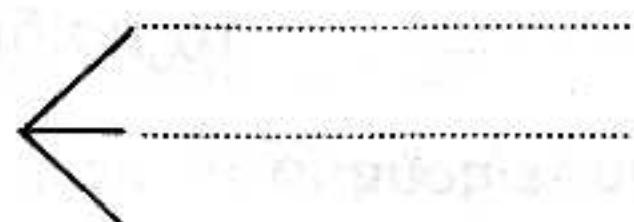
την αγριόπαπια.

από κοντά μας.

μες στους θάμνους.

με το πουλί στο σόμα.

Το σκυλί

1/Γ Όνομα:

1. Ακούω και γράφω:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Υπογραμμίζω στο κείμενο τα κύρια ονόματα και τα γράφω εδώ:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Ξαναγράφω τα κύρια ονόματα της άσκησης 2 σε αλφαριθμητική σειρά:

1.
2.
3.
4.
5.

6.
7.
8.
9.
10.

4. Συλλαβίζω τις λέξεις:

διώχνω
αρμυρός
κίνδυνος
καθρέφτης

ακάθαρτα
αμυγδαλιά
διεύθυνση
εργασία

5. Γράφω τις φράσεις, βάζοντας απόστροφο όπου ταιριάζει:

Ο Αντώνης μου είπε.

Ο Αντώνης μου ώε.

Άρχισε από τη μέση.

Σε είδα χτες το βράδυ.

Τα αγρίμια δεν τα φοβόταν.

Το ένα χέρι νίβει το άλλο.

.....

.....

.....

6. Ξαναγράφω το κείμενο, βάζοντας κεφαλαίο το αρχικό γράμμα όπου πρέπει:

Το σάββατο, 7 οκτωβρίου, πήγαμε στους δελφούς. Διασχίσαμε τη βοιωτική πεδιάδα, περάσαμε από λιθαδειά και φτάσαμε στην αράχωβα. Στους δελφούς επισκεφτήκαμε το αρχαιολογικό μουσείο. Θαυμάσαμε τον ηνίοχο. Το ρουμελιώτικο τοπίο μας γοήτευσε.

.....

7. Πώς λέγεται:

Ο κάτοικος της Ρόδου:

Ροδίτης

Το λάδι της Καλαμάτας:

υαγαματιανό

Το τυρί του Μετσόβου:

.....

Το κρασί της Σάμου:

.....

Η γυναίκα από την Πελοπόννησο:

.....

Η φλοκάτη των Τρικάλων:

.....

Η γυναίκα από τα Τρίκαλα:

.....

2/A 'Ovoia:

1. Ακούω και γράφω:

2. Συμπληρώνω τις προτάσεις του κειμένου με τις σύνθετες και παράγωγες λέξεις που λείπουν. Υστερα τις γράφω σε τρεις στήλες:

. κι αγάπη.

Πρώτη φορά είδα ζωντανή στα χέρια μου την

‘Ανοιγα το και το δρυγωμα έμενε στη θέση του.

...TOV KAT TOV

ώσπου τον έδειχνε πάλι στα μάτια μου

χρυσαφένιο...

το κλήμα από το βάρος του.

...το δρόσιζε με το καρπό της

Environ Biol Fish (2008) 82:29–36

Пасионираща съдържателна страница | Пасионираща съдържателна страница

Հարավային բլթական հարավային օվոբան

3. Γράφω με μια λέξη πώς λέμε:

Τη φωλιά του αϊτού:

Όταν μιλώ κρυφά:

Τα κουλούρια της Λαμπρής:

Όταν διαβαίνω συχνά:

Τον άνθρωπο από χιόνι:

4. Συμπληρώνω τις οικογένειες των λέξεων:

Ρήμα **Αυτό που γίνεται** **Αυτός που το κάνει**

σίδερο *σιδερώνω* *σιδέρωμα* *σιδερωτής*

κλαδί

ζύμη

καπνός

σάλπιγγα

5. Γράφω όσα υποκοριστικά και μεγεθυντικά μπορώ από τις παρακάτω λέξεις χρησιμοποιώντας τις καταλήξεις -άκι, -ούλης, -ούλα, -ούτσικος, -ίτσα, -α, -αρος, -άρα:

βίδα

μπαλόνι

κούκλα

μικρός

αρμιρός

καντήλι

καλάθι

παιδί

6. Γράφω όσες σύνθετες λέξεις μπορώ, συνδυάζοντας τα αχώριστα μόρια και τα επιρρήματα δια-, συν-, ξε-, ξανά, κρυφά, συχνά (πρώτο συνθετικό) με τις παρακάτω λέξεις:

μιλώ

περνώ

τρέχω

γράφω

χωρίζω

2/B 'Ovora:

1. Ακούω και γράφω: (απόλληση στο) μνήσεις στον Μ. Κ.

2. Συμπληρώνω τις προτάσεις με τις κατάλληλες λέξεις ή φράσεις από το κείμενο:

Η πόλη Πριήνη ήταν της Καρίας.

Η πόλη ήταν με γερά τείχη.

Να γίνει συνθήκη δίχως κανένας να θγει

Ο Βίας ήταν από τους εφτά σοφούς.

Ο σωρός έγινε
συρτατή από τον οίκο.

Τώρα έμοιαζε ολόκληρος *απαντήσου στη λίστα*

3. Αντικαθιστώ το ρήμα κάθε πρότασης με περίφραση (είναι + επίθετο ή μετοχή):

· Ο ουρανός συννέφιασε

Το πρόσωπό σου λάμπει

Ο ήλιος κρύφτηκε *Επίσημη παρουσία της ηλιακής σύστασης*

Τα πορτοκάλια ωρίμασαν

4. Γράφω το όνομα που ταιριάζει στη θέση των φράσεων που είναι σε παρένθεση:

Ο Θάνος είναι (από την Αράχωβα)

Το χαλί είναι (από την Αράχοβα)

Ο Κώστας είναι (από τη Χίο)
Η μαστίχα είναι (από τη Χίο)
Η Μαρία είναι (από την Ελλάδα)
Το ούζο είναι (από την Ελλάδα)
Η Τερέζα είναι (από την Ιταλία)
Τα μακαρόνια είναι (από την Ιταλία)

5. Συμπληρώνω τις προτάσεις με το αριθμητικό που ταιριάζει:

(3) κυνηγοί συζητούν.

— Εγώ, λέει ο (1) , χτύπησα σήμερα (13) ορτύκια!

— Έρχεσαι (2) , του λέει ο άλλος,
γιατί εγώ χτύπησα (14) ορτύκια και (4) πέρδικες!

— Τότε εγώ είμαι ο (1) , λέει ο (3)
....., γιατί χτύπησα (19) ορτύκια και (6) αγριοκούνελα.

6. Συμπληρώνω «τι κάνει» ή «τί είναι» κάθε πρόσωπο:

Πρόσωπο **Τι κάνει**

Τι είναι

Ο Στέλιος μαγειρεύει.

Η Έλλη γράφει ποιήματα.

Η Καίτη

Είναι φαρμακοποιός.

Ο Κώστας ζηλεύει.

Ο Βασίλης

Είναι τεμπέλης.

7. Συμπληρώνω τις προτάσεις με τα επίθετα άχρηστος, καταστρεπτικός, ακίνητος στο γένος, τον αριθμό και την πτώση που πρέπει:

Οι πόλεμοι είναι για την ανθρωπότητα.

Ποτέ δεν είναι οι συμβουλές.

Τα πεύκα καθρεφτίζονταν πάνω στα νερά.

$2/\Gamma$ Όνομα: _____

1. Ακούω και γράφω:

Слово «дом» входит в состав множества словообразований, обозначающих различные виды жилищ и зданий.

2. Διαβάζω το κείμενο και συμπληρώνω τις προτάσεις με τις λέξεις που λείπουν:

...Είχαμε και τα ξακουστά αρχαία

Αυτός ο χριστιανός είχε

Σεργιανούσε στο ναό

Μα ο πατέρας δεν χε

Κι άρχιζε ο καλός σου από

3. Γράφω στον άλλο αριθμό τις υπογραμμισμένες φράσεις:

Ο τεχνίτης διόρθωσε τη βλάβη της μηχανής.

Οι θεατές θαύμασαν την προσπάθεια του αθλητή.

Η νομάρχης μίλησε στους προέδρους των κοινοτήτων.

Τα παιδιά θαύμαζαν τη βιτρίνα του καταστήματος.

Οι χώροι των κατασκηνώσεων είναι άνετοι.

4. Σχηματίζω φράσεις με το δεύτερο ουσιαστικό στη γενική:

- (βιβλίο - δάσκαλος)
(έξοδος - κίνδυνος)
(αξία - σίδερο)
(χυμός - θύσσινο)
(γραφεία - κοινότητες)
(άδεια - εργάτριες)
(ψάρια - λίμνες)

5. Ξαναγράφω τις προτάσεις κάνοντας αλλαγές, όπως στο παράδειγμα:

Ο πεζός έκανε στον οδηγό νόημα.

Ο ωρεφός ένανε τον οδηγού νοήματα.

Πήγαινε στο δάσκαλο το δέμα.

Ο πατέρας μίλησε στο γείτονα για το ράντισμα.

Ο φύλακας έδωσε στο λυκόσκυλο κρέας.

Ο υπάλληλος έδειξε στην πελάτισσα ένα ύφασμα.

6. Αλλάζω τις προτάσεις, όπως στο παράδειγμα:

Έστειλε της μάνας του γράμμα.

Της έστειγε γράμμα.

Χάρισε της κόρης της βιβλία.

Έδωσε του υπαλλήλου άδεια.

Ο παπάς μοίρασε στους πιστούς αντίδωρο.

3/A Όνομα:

1. Ακούω και γράφω:

2. Συμπληρώνω τις φράσεις του κειμένου με τα ρήματα που λείπουν:

...έτρεχε πάνω κάτω, κι στους κήπους.

Μια μέρα μοναχό του κι πάλι

τρέξιμο. ...τους η πιό μεγάλη τεμπελιά.

Η Κυριακή μέσα στο σπίτι.

Τρεις μέρες ο Λευτέρης στο παζάρι.

Τον πιάσανε, τον στο δικαστήριο.

Μια και δυο κι έτρεξε ευθύς...

3. Συμπληρώνω ανά δύο τις προτάσεις με τα ζευγάρια των ρημάτων της παρένθεσης:

(ζεσταίνω - κρυώνω, κοιμάμαι - δουλεύω, λούζω - σέρνω, διορθώνω - συμπληρώνω)

Εγώ το καλοκαίρι Εμείς το χειμώνα

Εσύ τη νύχτα Εσείς την ημέρα

Χτες τα μαλ- Σήμερα
λιά σου. στα χώματα.
Οι ασκήσεις πιο εύκολα απ' ό,τι

4. Γράφω τα αντίθετα:

ανεβαίνω – δίνω –
βγαίνω – καλυτερεύω –
λύνει – σθήνω –
ξηλώνω – μεγαλώνει –

5. Σχηματίζω τον παρατατικό και τον αόριστο στο ίδιο πρόσωπο μ' αυτό που είναι τα ρήματα στον ενεστώτα:

Ενεστώτας	Παρατατικός	Αόριστος
πηδώ		
σκορπίζει		
φυτρώνει		
ξεκολλάτε		
σθήνουν		
ξεγελιέμαι		
συναντιέσαι		
κρύθεσαι		
φοβούμαστε		
λογαριάζεστε		

6*. Συμπληρώνω τις προτάσεις παίρνοντάς τες ανά δύο:

Ο κομμωτής χτενίζει
Μια κυρία από τον κομμωτή.

..... τον κήπο.
..... ποτίζεται από τον κηπουρό.

..... έδεσε
Το μοσχάρι από την Κυριακή.
Ο πάγος
Οι λεμονιές κάηκαν

3/B Όνομα:

1. Ακούω και γράφω:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Συμπληρώνω τις προτάσεις του κειμένου με ό,τι λείπει:

Ο δρόμος για το μοναστήρι

σκαρφάλωνε στην πλαγιά

Ολ η πεδιάδα, η θάλασσα.

..... γλώσσες είχαν βγει από τη στεριά.

Μερικά κρινάκια συμπλήρωναν τη συμφωνία

Να 'ρθει σε επικοινωνία με το Θεό.

3. Μεγαλώνω τις προτάσεις με τα επίθετα, όπου ταιριάζουν:

(κόκκινας, μικρός, ισόγειος, ευρύχωρος, έγχρωμος, φετινός)

Στο βιβλίο «Η γλώσσα μου» υπάρχουν εικόνες.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Σχηματίζω προτάσεις, για να κάμω τη σύγκριση ανάμεσα στις λέξεις που δίνονται σε ζευγάρια:

μένω - βγαίνω, Κως - Ρόδος, σήμερα - παλαιότερα, Έλληνες - Πέρσες, χειμώνας - άνοιξη

.....

.....

.....

.....

.....

5. Διαβάζω τις προτάσεις και γράφω τους αριθμούς με λέξεις:

Οι Έλληνες τίμησαν τους (300)

Σπαρτιάτες και τους (1000) Θεσπιείς που
έπεσαν στις Θερμοπύλες. Η θυσία των (300)
έμεινε στην ιστορία φωτεινό παράδειγμα.

6. Ξαναγράφω τις προτάσεις, όπως στο παράδειγμα:

Ο κουρασμένος πατέρας κάθισε στο τραπέζι.

Ο ωατέρας υουρασμένος οιάδισε στο τραπέζι.

Κάτω απλωνόταν ο ολοπράσινος κάμπος.

Φύσηξε το δροσερό αεράκι.

7. Αντικαθιστώ τις φράσεις των παρενθέσεων, όπως στα παραδείγματα:

Ο Παύλος (εργάζεται στο δήμο) *είναι εργάτης του δήμου.*

Ο Μ. (διδάσκει στο ωδείο)

Βλέπω (τον ήλιο που ανατέλλει) *την ανατολή του ήμιου.*

Ακούω (τα πρόβατα που βελάζουν)

3/Γ Όνομα:

1. Ακούω και γράφω:

2. Συμπληρώνω τις προτάσεις του κειμένου με τις λέξεις ή φράσεις που λείπουν:

στη δροσερή φυλλωσιά κούρνιαζαν
ένα πλήθος πουλιά.

‘Ωρα σπερνού βούιζε ο τόπος

Οι Ψαράδες... μαζεύονταν από τη συκαμνιά.

Έρχονταν τάβλι και κοντσίνα.

Τότες μάνιζαν για καλά.

Ο Φόρτης... σκούπιζε κι έλεγε:

— είναι τίποτα, τα πουλιά είναι.

Είπε ήσυχα κι

3. Μεγαλώνω τις προτάσεις με τις κατάλληλες λέξεις ή φράσεις που φανερώνουν:

πότε (σήμερα, το απόγευμα, ύστερα)

Διάθασα ένα διήγημα.

*Επίμερα διάλογοι είναι
διηγήμα.*

Έγραψα τις εντυπώσεις μου.

Έρθε μια φίλη μου.

πού (στις Μυκήνες, δεξιά μας, μέσα από)

Πήγαμε εκδρομή.

*Πήγαμε ευδρομή στις
Μυκήνες.*

Περάσαμε την Κόρινθο.

Αφήσαμε τον Ακροκόρινθο.

πώς (με μεγάλη ταχύτητα, χαμογελώντας, ευχάριστα)

Το αυτοκίνητο έτρεχε.

*Το αυτοκίνητο έτρεχε
με μεγάλη ταχύτητα.*

Η Χάρη κοίταζε.

Η διαδρομή τελείωσε.

4. Συμπληρώνω τις προτάσεις με ό, τι ταιριάζει:

(από τη Ζάκυνθο, εξαιρετικά, στην άμμο, πολύ)

Το πήδημα ήταν επικίνδυνο.

Το περπάτημα είναι κουραστικό.

Πάρε μαντολάτο να ευχαριστηθείς.

Το αυτοκίνητο πέρασε κοντά μας.

5. Συμπληρώνω κατάλληλα τις προτάσεις του διαλόγου:

(Ισως, ακριβώς, α μπα!, δεν, δε, πώς όχι;)

— βρέξει σήμερα.

— ! νομίζω.

— ; βλέπεις τα σύννεφα;

— , βλέπω πως είναι μαύρα.

6. Γράφω πώς αλλιώς μπορούμε να πούμε τις φράσεις:

Ο Σταμάτης πηδούσε, επειδή είχε χαρά.

Η Ελένη ήρθε, γιατί ήθελε να δει τα σπουργίτια.

Η ταινία κόπηκε κι έγινε κομμάτια.

3/Δ Овома:

1. Ακούω και γράφω:

2. Συμπληρώνω τις προτάσεις του κειμένου με τις λέξεις που λείπουν:

..... καὶ κάθονταν στην ακρολιμνιά.

Είχαν φτάσει εκεί με το μονόξυλο, το είχαν τραβήξει
έξω.

— είπε οκείνο.

Οι καλύθες ήταν και
..... τα κατάφερνε τόσα χρόνια χωρίς τη συντροφιά τους:

....., καὶ βοηθούν οἱ ἕνας τὸν ἄλλο.
είναι η συντοσφική ζωή!

3. Δίνω τέσσερις διαφορετικές απαντήσεις στην ερώτηση χρησιμοποιώντας και τα επιφωνήματα χω! α υπά! υπάρκοι! αλίωργο!

Θα πας στην εκδρομή του σκολείου;

(άρνηση) Το παρόν διάταγμα αποδεικνύεται στην Ελλάς ότι το έθιμο της αρνησης

(λύπη) Το παρόν έγγραφο δεν αποτελεί τον συντάκτη να έχει δικαιολογημένη λύπη για την απώλεια της θέσης του στην Καθηγητή Φιλοσοφίας στην Αριστοτελεία της Επαναστατικής Σχολής.

(αθεβαιότητα)

4. Σχηματίζω προτάσεις με τις λέξεις των παρενθέσεων:
(νερό, γαλαζοπράσινος, αρυτίδωτος, φαινόμουν)

.....
(μονόξυλο, καινούριος, ήμουν, ευρύχωρος, καλοτάξιδος)

.....
(ζωή, ευκολότερος, ανετότερος, έγινα, πιο ευχάριστος)

.....
(άντρες, εργαζόμουν, γυναίκες, παιδιά, συντροφικά)

.....
(Πάτρα, Λάρισα, Αργοστόλι, πρωτεύουσα, Νομός, είμαι)

5. Ξαναγράφω τις προτάσεις με λιγότερα λόγια, δημοσιεύονται συνήθως:

— Είναι ώρα για ύπνο.

Σου εύχομαι να περάσεις καλά το Πάσχα.

Εύχομαι ν' ανταμώσουμε πάλι καλά.

Σου εύχομαι να διασκεδάσεις καλά.

6. Γράφω προτάσεις με τις λέξεις της παρένθεσης τονίζοντας:

(είχε, ο, προχτές, πυρετό, Βασίλης)

Ποιος;

Πότε;

Τι;

7. Σχηματίζω τέσσερις φράσεις που να περιέχουν και τις λέξεις που, πού, πως, πώς:

.....

.....

.....

4/A Όνομα:

1. Ακούω και γράφω:

2. Υπογραμμίζω δύσες από τις παρακάτω φράσεις υπάρχουν και στο κείμενο. Ύστερα σημειώνω με Κ τις κυριολεξίες, Μ τις μεταφορές, Π τις παρομοιώσεις:

 - Ο κάθουρας δε λογαριάζει συγγένειες, όταν πεινά.
 - Περπατάς στα βραχάκια σαν πεζοπόρος.
 - Με στρώνει αμέσως στο κυνήγι.
 - Η ουρά του ψαριού στέκεται όρθια σαν λεπίδα.
 - Η γαρίδα βλέπει τον κάθουρα να προχωρεί αργά.
 - Χτυπά με την πλαγιαστή ουρά της το νερό.
 - Σε λίγο η θάλασσα γέμισε ρυτίδες.

3. Αντικαθιστώ τις υπογραμμισμένες λέξεις με άλλες που έχουν την ίδια ή περίπου την ίδια σημασία και ξαναγράφω τις φράσεις:

Το πλοίο αναχωρεί στις 8 π.μ.

Αυτή η κουβέντα μπορεί να κρατήσει πολύ.

Αυτό το μήνα ξοδέψαμε πολλά χρήματα.

4. Συμπληρώνω τις προτάσεις με τις παρομοιώσεις:
(σαν ξυράφι, σαν πέτρα, σαν τον Ήρακλή, σαν ήλιος, σαν χελώνα)

Ήταν σκληρός

Είναι γενναίος

Έγινε κοφτερό

Πάει αργά

Το πρόσωπό του έλαμπε

5. Γράφω τις συντομογραφίες των λέξεων και τις λέξεις δίπλα στα αρχικά τους:

μέτρα ΟΗΕ

χιλιόμετρα ΟΑ

κυρία ΟΤΕ

προ Χριστού ΕΡΤ

Βόρεια ΔΕΗ

6. Απαντώ στις φράσεις χρησιμοποιώντας και το ας:

Θα βρέξει και θα βραχείς.

Ας βρέξει ώς ας βραχώ.

Θα παίξεις και θα κουραστείς.

Αν το καβαλικέψεις, θα κλοτοήσει.

7. Αντικαθιστώ τις λέξεις που πρέπει με το να και ξαναγράφω τις φράσεις χωρίς να αλλάξουν νόημα:

Πού άραγε βρίσκεται ο Κώστας;

Ποιος τάχα ξέρει τι έγινε;

Κι αν έτρεχα πάλι δε θα προλάβαινα.

Δεν περίμενα πως θα πετύχεις.

4/B Όνομα:
.....

1. Ακούω και γράφω:

.....
.....
.....

.....
.....
.....

.....
.....
.....

.....
.....
.....

.....
.....
.....

.....
.....
.....

.....
.....
.....

.....
.....
.....

.....
.....
.....

2. Συμπληρώνω τις φράσεις του κειμένου με τα επίθετα που λείπουν:

Εκεί στο κατωμέντερο, με τα πόδια

Κι αφήνεις και την πόρτα του αχουριού

..... θα μείνουν τα γράμματα;

Αυτό ήταν το του.

3. Γράφω, όπως στο παράδειγμα, τα επίθετα που συμπλήρωσα στην
άσκηση 1 και τα ρήματα από τα οποία έγιναν:

σταυρώνω > σταυρωτός, σταυρωτή, σταυρωτό

>
.....

>
.....

>
.....

4. Γράφω τα ρήματα που παράγονται από τις παρακάτω λέξεις:

ρέμπελος	καλημέρα
τριγύρω	δύσκολος
τρέμω	θερμός
χωρίς	φαρδύς

5. Σχηματίζω επίθετα από τα παρακάτω ουσιαστικά:

	Αρσενικό	Θηλυκό	Ουδέτερο
πλούτος			
γούνα			
τρόμος			
φανέλα			
μελιτζάνα			
πείσμα			

6. Γράφω όσες λέξεις ξέρω από την οικογένεια της λέξης παιδί:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

7. Συμπληρώνω την ακροστιχίδα με σύνθετες λέξεις. Τα αρχικά σχηματίζουν το όνομα του ήρωα του μαθήματος:

☐	Έχει μακριά μαλλιά.
☐	Δίνει εργασία.
☐	Φυλάνε τα λιμάνια.
☐	Ισοβάθμισαν στους αγώνες.
☐	Τετράπλευρο με ορθές γωνίες.
☐	Έχουν σκληρή καρδιά.

8. Τροποποιώ τις φράσεις έτσι που να αρχίζουν και να τελειώνουν με την ίδια λέξη:

Πρώτος στη δουλειά και πρώτος στο παιχνίδι.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Τα μάτια σου είναι γαλάζια, γαλάζια κι η θάλασσα.

4/Γ Όνομα:

1. Ακούω και γράφω:

2. Βάζω κόμμα ή και, όπου πρέπει, στις παρακάτω φράσεις του κειμένου:

Γνωριστήκαμε πιάσαμε φιλία θγαίναμε συχνά σχεδόν κάθε μέρα στα χωράφια.

Παρατηρούσαμε τα ζουζούνια άλλα στους κορμούς άλλα στα φύλλα άλλα στο χώμα. Κόκκινα μαύρα ασπρόμαυρα πράσινα γκρίζα κίτρινα πάσχιζαν να βρουν την τροφή τους.

..... πεταλούδα τζιτζίκι δ, τι άλλο φανταστείς
μπορώ να πιάσω μου είπε ξαφνικά μια μέρα.

3. Αριθμώ τις παραγράφους του κειμένου και γράφω από έναν τίτλο για τις 1, 2, 4:

(1)

(2) _____

(4)

4. Συνδέω τις προτάσεις με μια από τις λέξεις και, αλλά, μα, ή και σχηματίζω φράσεις:

(Οι σταφίδες ωρίμασαν για καλά. Πρέπει ν' αρχίσει ο τρύγος.)

(Άραγε ήταν κουφός; Έκανε τον κουφό;)

(Μονάδα βάρους είναι το κιλό. Για τη μέτρηση μεγάλων βαρών χρησιμοποιείται ο τόνος.)

(Ήθελε να είναι καθαρός. Δεν είχε σαπούνι να πλυθεί.)

5. Συμπληρώνω τις φράσεις με:
ότι ή δ, τι

..... δε θέλεις να σου κάνουν οι άλλοι μην το κάνεις κι εσύ.

Η Αντωνία μας είπε έπιασε έναν τζίτζικα.

Πως ή πώς

— είστε; Καλά;

— Καλά, ευχαριστώ. Κι εσείς μάθαμε πάτε καλά.
που ή πού

— Θα πάτε σήμερα;

— Εκεί πήγαμε και χτες, στη βιβλιοθήκη.

6. Συμπληρώνω με ό, τι ταιριάζει και βάζω παύλα, κόμμα ή τελεία σε που πρέπει:

Ο Θόδωρος η Αντωνία η Χαρά άλλα παιδιά συζητούν!

Μ' αρέσουν οι διακοπές γιατί

Θα πάω εξοχή στο βουνό μόλις

ΕΚΔΟΣΗ Ι' 2004 - ΑΝΤΙΤΥΠΑ 168,000 ΑΡ. ΣΥΜΒ.: 141/22/3/2004

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Χ. ΧΑΜΠΑΡΤΣΟΥΜΙΑΝ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Π. ΟΚΤΩΡΑΤΟΣ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΙΚΗ Ε.Π.Ε.

ISBN 960-06-0048-1